Lieta Nr.C30673313
SKC – 153/2017
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
SPRIEDUMS
Rīgā 2017.gada 6.jūnijā

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents Normunds Salenieks,
tiesnesis Valērijs Maksimovs,
tiesnese Marika Senkāne,

izskatīja rakstveida procesā civillietu sakarā ar atbildētājas /pers. B/ kasācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014.gada 4.februāra spriedumu maksātnespējīgās SIA „Baložu ēkas" administratora /pers. C/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

**Aprakstošā daļa**

[1] Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļā 2005.gada 4.aprīlī, pamatojoties uz 2005.gada 11.februāra pirkuma līgumu Nr.PLM-68/0205-22, reģistrētas /pers. B/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese A/, Ķeguma novadā.

Starp SIA „Baložu ēkas" un /pers. B/ 2005.gada 11.februārī noslēgts nekustamā īpašuma /adrese A/, Ķeguma novadā apsaimniekošanas līgums Nr.ALM-68/0205-22, ar kuru prasītāja apņēmās pārvaldīt un apsaimniekot nekustamo īpašumu (1.1.punkts), savukārt atbildētāja piekrita segt prasītājai tā rezultātā radušos izdevumus (1.2.punkts).

Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2010.gada 2.augusta lēmumu no 2010.gada 19.jūlija pasludināts SIA „Baložu ēkas" maksātnespējas process, par administratoru ieceļot sertificētu maksātnespējas procesa administratoru /pers. C/.

[2] Maksātnespējīgās SIA „Baložu ēkas" administrators /pers. C/ 2013.gada 18.oktobrī cēlis maza apmēra prasību pret /pers. B/ par parāda 210,41 Ls piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka apsaimniekotājs 2010.gada 10.februārī nosūtījis atbildētājai rēķinu par sniegtajiem pakalpojumiem, un līdz prasības celšanas brīdim atbildētāja rēķinu nav apmaksājusi.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587.pantu un Dzīvokļa īpašuma likuma 10. un 13.pantu.

[3] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014.gada 4.februāra spriedumu prasība apmierināta, piedzenot no /pers. B/ maksātnespējīgās SIA „Baložu ēkas" labā parādu 299,39 EUR un valsts ienākumos - tiesāšanās izdevumus 75,84 EUR.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[3.1] Lietā nav strīda, ka prasītāja veic dzīvojamās mājas /adrese A/, Ķeguma novadā apsaimniekošanu. Nav pierādījumu, ka prasītāja savas saistības nebūtu izpildījusi vai ka atbildētāja prasītājas sniegtos pakalpojumus nebūtu saņēmusi.

[3.2] Prasītāja ir noteikusi apsaimniekošanas izdevumus atbilstoši starp pusēm noslēgtajam nekustamā īpašuma apsaimniekošanas līgumam, un pamatoti ir piestādījusi atbildētājai rēķinu par sniegtajiem komunālajiem pakalpojumiem.

[3.3] Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, ka prasītājas piestādītie rēķini nav pamatoti, kā arī nav tos apstrīdējusi prasības kārtībā.

[3.4] Atbilstoši Civillikuma 1838.pantam prasītāja ir pierādījusi savu tiesību pēc prasījuma, līdz ar to saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu no atbildētājas prasītāja labā ir piedzenams parāds 2010.gada 10.februāra rēķinā norādītajā apmērā, proti 299,39 EUR.

[4] Par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014.gada 4.februāra spriedumu kasācijas sūdzību iesniegusi /pers. B/, lūdzot spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Kasācijas sūdzībā norādīts, ka atbildētājas faktiskā dzīvesvieta ir /adrese A/, Ķekavas novadā, kas ir viņai piederošais nekustamais īpašums, par kura apsaimniekošanas maksas parāda piedziņu prasītājs cēlis prasību. Diemžēl tiesa korespondenci atbildētājai nosūtījusi uz viņas deklarēto dzīvesvietas adresi /adrese B/, kas saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 2.janvāra lēmumu lietā Nr.C04527211 pārdots izsolē. Tādējādi tiesa, nepārliecinoties, vai atbildētāja iepazīstināta ar procesuālajām tiesībām, taisījusi nepamatotus nolēmumus, tajā skaitā atzīstot, ka nav apmaksāts 2010.gada februāra rēķins, kaut gan atbildētāja jau bija dzēsusi parādu.

[5] Rakstveida paskaidrojumos uz kasācijas sūdzību maksātnespējīgās SIA „Baložu ēkas" administrators /pers. C/ norādījis, ka sakarā ar to, ka ar 2014.gada 21.jūlija maksātnespējīgās SIA „Baložu ēkas" kreditoru sapulces lēmumu kreditori lēmuši par daļēju atteikšanos no prasības pret /pers. B/, tiesvedība izbeidzama daļā par parāda 248,47 EUR piedziņu, savukārt daļā par parāda 50,91 EUR piedziņu spriedums atstājams negrozīts.

**Motīvu daļa**

[6] Pārbaudījusi lietā esošā sprieduma likumību attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā tas noteikts Civilprocesa likuma 473.panta pirmajā daļā, Augstākā tiesa uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams.

[7] Civilprocesa likuma 1.pants paredz, ka katrai fiziskajai un juridiskajai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Šādas tiesības lietas dalībniekiem noteiktas arī Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk arī – Konvencija) 6.panta pirmajā daļā, kas noteic, ka ikvienam ir tiesības, nosakot savu civilo tiesību un pienākumu vai jebkuras viņam izvirzītās apsūdzības pamatotību krimināllietā, uz taisnīgu un atklātu lietas izskatīšanu saprātīgos termiņos neatkarīgā un objektīvā ar likumu izveidotā tiesā.

Eiropas Cilvēktiesību tiesa šajā sakarā norādījusi, ka valstu tiesām ir jārīkojas tā, lai tiktu nodrošināta Konvencijas 6.pantā nostiprināto tiesību ievērošana (*sk. sal. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2014.gada 4.marta spriedumu lietā Silipak and Karakaya v. Turkey, 7942/05 un 24838/05, 74.punktu)*. Turklāt valstu tiesu kompetencē ir novērtēt situāciju no praktiskā viedokļa, lai spriestu par ieteicamajiem veidiem, kā komunicēt ar lietas dalībniekiem (*sk. sal. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2016.gada 31.maija spriedumu lietā Gankin and Others v. Russia, 2430/06, 1454/08, 11670/10 un 12938/12, 35.punktu*). Šajā sakarā tiesu iestādēm ir pienākums rīkoties ar pienācīgu rūpību, lai nodrošinātu pušu procesuālo tiesību ievērošanu, tajā skaitā pienākumu darīt visu, lai par tiesvedību tiktu informēts atbildētājs, tādējādi dodot tam iespēju piedalīties tiesas sēdē un aizstāvēt savas intereses (*sk. sal. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2017.gada 27.aprīļa spriedumu lietā Schmidt v. Latvia, 22493/05, 86.punktu*).

Tādējādi tiesa, konstatējot, ka /pers. B/ savā deklarētajā dzīvesvietā sūtījumu ar prasības pieteikumu nav saņēmusi (*sk. lietas 17.lpp.*), nevarēja minēto apstākli atstāt bez ievērības un neapsvērt iespēju paziņojumu par lietas izskatīšanas nozīmēšanu nosūtīt arī uz atbildētājai piederošā nekustamā īpašuma adresi, kas norādīta 2005.gada 11.februāra nekustamā īpašuma apsaimniekošanas līgumā Nr.ALM-68/0205-22 (*sk. lietas 7.lpp.*), kā arī 2010.gada 10.februāra rēķinā Nr.BEA02-7/70061 (*sk. lietas 8.lpp.*), un kas vienlaikus ir arī nekustamais īpašums, par kura apsaimniekošanas izdevumu piedziņu prasītāja ir cēlusi prasību. Respektīvi, izvērtējot lietas materiālus, tiesai bija jāņem vērā, ka /pers. B/ nav informēta par celto prasību, tostarp, viņai nav bijusi iespēja sniegt paskaidrojumus vai izteikt iebildumus uz to.

Diemžēl pirmās instances tiesa šādā aspektā minēto jautājumu nav apsvērusi, kas varēja novest pie nepareiza sprieduma taisīšanas, jo atbildētājai netika dota iespēja izteikt iebildumus uz prasību, tajā skaitā, iesniegt pierādījumus, kas apliecina parāda samaksu. Vēl jo vairāk, ņemot vērā, ka konkrētajā gadījumā prasītāja pēc kasācijas sūdzības iesniegšanas iesniegusi pieteikumu, kurā atsauc prasību daļā par parāda 248,47 EUR piedziņu.

Pastāvot šādiem lietas apstākļiem, Augstākā tiesa uzskata, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014.gada 4.februāra spriedums atceļams, nododot lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Augstākā tiesa

**nosprieda :**

atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014.gada 4.februāra spriedumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnesis N.Salenieks

Tiesnesis V.Maksimovs

Tiesnese M.Senkāne